

ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍ය ඖෂධ නීතිගත සංස්ථාව - 2013

ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍ය ඖෂධ නීතිගත සංස්ථාවේ 2013 දෙසැම්බර් 31 දිනට මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශනය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ ආදායම් ප්‍රකාශනය, ස්කන්ධය වෙනස්වීමේ ප්‍රකාශනය, සහ මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශනය හා වැදගත් ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්ති සහ අනෙකුත් පැහැදිලි කිරීමේ තොරතුරුවල සාරාංශයකින් සමන්විත 2013 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ මූල්‍ය ප්‍රකාශන 1971 අංක 38 දරන මුදල් පනතේ 13(1) වගන්තිය සහ 1957 අංක 49 දරන රාජ්‍ය කාර්මික සංස්ථා පනතේ 29 වන වගන්තිය සමඟ සංයෝජිතව කියවිය යුතු ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 154(1) ව්‍යවස්ථාවේ ඇතුළත් විධිවිධාන ප්‍රකාර මාගේ විධානය යටතේ විගණනය කරන ලදී. මුදල් පනතේ 14(2)(සී) වගන්තිය ප්‍රකාර සංස්ථාවේ වාර්ෂික වාර්තාව සමඟ ප්‍රකාශයට පත්කළ යුතු යැයි මා අදහස් කරන මාගේ අදහස් දැක්වීම් හා නිරීක්ෂණයන් මෙම වාර්තාවේ දැක්වේ.

1.2 මූල්‍ය ප්‍රකාශන සම්බන්ධයෙන් කළමනාකරණයේ වගකීම

මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිති වලට අනුකූලව පිළියෙල කිරීම හා සාධාරණ ලෙස ඉදිරිපත් කිරීම සහ වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් ඇති විය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොරවූ මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකිවනු පිණිස අවශ්‍ය වන අභ්‍යන්තර පාලනය තීරණය කිරීම කළමනාකරණයේ වගකීම වේ.

1.3 විගණකගේ වගකීම

මාගේ විගණනය මත පදනම්ව මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළිබඳව මතයක් ප්‍රකාශ කිරීම මාගේ වගකීම වේ. මා විසින් උත්තරීතර විගණන ආයතනයන්ගේ ජාත්‍යන්තර විගණන ප්‍රමිතීන්ට (ISSAI 1000 - 1810) අනුරූප ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිතීන්ට අනුකූලව මාගේ විගණනය සිදු කරන ලදී. ආචාර ධර්මවල අවශ්‍යතාවන්ට මම අනුකූලවන බවට සහ මූල්‍ය ප්‍රකාශන ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොරවන්නේද යන්න පිළිබඳ සාධාරණ තහවුරුවක් ලබා ගැනීම පිණිස විගණනය සැලසුම් කර ක්‍රියාත්මක කරන බවට මෙම ප්‍රමිති අපේක්ෂා කරයි.

මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල දැක්වෙන අගයන් සහ හෙළිදරව් කිරීම්වලට උපකාරී වන විගණන සාක්ෂි ලබා ගැනීම පිණිස පරිපාටි ක්‍රියාත්මක කිරීම විගණනයට ඇතුළත් වේ. තෝරාගත් පරිපාටින්, වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඇතිවිය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් අවදානම් තක්සේරු කිරීම් විගණකගේ විනිශ්චය මත පදනම් වේ. එම අවදානම් තක්සේරු කිරීම්වලදී, අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පරිපාටි සැලසුම් කිරීම පිණිස සංස්ථාවේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට සහ සාධාරණ ලෙස ඉදිරිපත් කිරීමට අදාළ වන්නාවූ අභ්‍යන්තර පාලනය විගණක සැලකිල්ලට ගන්නා නමුත් සංස්ථාවේ අභ්‍යන්තර පාලනයේ සඵලදායීත්වය පිළිබඳව මතයක් ප්‍රකාශ කිරීමට අදහස් නොකරයි. කළමනාකරණය විසින් අනුගමනය කරන ලද ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්තිවල උචිතභාවය හා යොදාගන්නා ලද ගිණුම්කරණ ඇස්තමේන්තුවල සාධාරණත්වය ඇගයීම මෙන්ම මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල සමස්ථ ඉදිරිපත් කිරීම පිළිබඳ ඇගයීමද විගණනයට ඇතුළත් වේ. විගණනයේ විෂය පථය සහ ප්‍රමාණය තීරණය කිරීම සඳහා 1971 අංක 38 දරන මුදල් පනතේ 13 වගන්තියේ (3) සහ (4) උප වගන්තිවලින් විගණකාධිපති වෙත අභිමතානුසාරී බලතල පැවරේ.

මාගේ විගණන මතය සඳහා පදනමක් සැපයීම උදෙසා මා විසින් ලබාගෙන ඇති විගණන සාක්ෂි ප්‍රමාණවත් සහ උචිත බව මාගේ විශ්වාසයයි.

1.4 තත්ත්වගණනයකළ මතය සඳහා පදනම

මෙම වාර්තාවේ 2.2 ඡේදයේ දක්වා ඇති කරුණු මත පදනම්ව මාගේ මතය තත්වගණනය කරනු ලැබේ.

2. මූල්‍ය ප්‍රකාශන

2.1 තත්වවාගණනයකළ මතය

මෙම වාර්තාවේ 2.2 ඡේදයේ දක්වා ඇති කරුණු වලින් වන බලපෑම හැර, මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලින් 2013 දෙසැම්බර් 31 දිනට ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍ය ඖෂධ නීතිගත සංස්ථාවේ මූල්‍ය තත්වය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා එහි මූල්‍ය ක්‍රියාකාරිත්වය හා මුදල් ප්‍රවාහ ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිති වලට අනුකූලව සත්‍ය හා සාධාරණ තත්වයක් පිළිබිඹු කරන බව මා දරන්නාවූ මතය වේ.

2.2 මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළිබඳව අදහස් දැක්වීම.

2.2.1 ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිති

ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත අංක 26 ට අනුව සේවක විශ්‍රාම ප්‍රතිලාභ වගකීම ආයුගණන ඇගයුම්කරුවකු විසින් (Actuarial Valuer) අගය කර නොතිබුණි.

2.2.2 ගිණුම්කරණ අඩුපාඩු.

පහත සඳහන් නිරීක්ෂණ කරනු ලැබේ.

(අ) භාණ්ඩාගාර බිල්පත් ආයෝජන මත ලැබී ඇති රු.70,687 ක පොළී ආදායම ගිණුම්ගත නොකිරීම හේතුවෙන් සමාලෝචිත වර්ෂයේ පොළී ආදායම හා වර්ෂයට අදාළ ආයෝජන වටිනාකම එම ප්‍රමාණයෙන් අඩුවෙන් දක්වා තිබුණි.

(ආ) වෛද්‍ය සැපයීම් අංශයට සපයන ලද ඖෂධ හා ශල්‍ය පාරිභෝජන ද්‍රව්‍ය වලින් භාවිතයට ගත නොහැකි ද්‍රව්‍ය ලෙස රු. 201,499,316 ක ප්‍රමාණයක් ආපසු එවා තිබූ අතර එම භාවිතාකල නොහැකි සියළුම තොග වෙනුවෙන් වෙන්කිරීම් සිදුකිරීම සංස්ථාවේ ප්‍රතිපත්තිය වූවද රු.194,776,269 ක් වටිනා තොග සඳහා පමණක් ප්‍රතිපාදනය කිරීම නිසා සමාලෝචිත වර්ෂය සඳහා රු.6,723,047ක වෙන්කිරීම් අඩුවෙන් සිදුකර තිබුණි.

(ඇ) වෛද්‍ය සැපයීම් අංශයට සැපයූ වටිනාකම රු. 39,564,102 ක් වූ ඖෂධ හා ශල්‍ය පාරිභෝජන ද්‍රව්‍ය වලට අදාළ හරපත් 28 ක් සමාලෝචිත වර්ෂයේ මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ගිණුම් ගත නොකිරීම හේතුවෙන් ණයගැතියන් හා විකුණුම් රු. 39,564,102 ක් අඩුවෙන් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල දක්වා තිබුණි.

2.2.3 ලැබිය යුතු හා ගෙවිය යුතු ගිණුම්

පහත සඳහන් නිරීක්ෂණ කරනු ලැබේ.

(අ) ඉදිරිපත් කරන ලද මූල්‍ය ප්‍රකාශන අනුව 2013 දෙසැම්බර් 31 දිනට සංස්ථාවේ මුළු වෙළඳ ණයගැති ශේෂය රු.9,375,792,807 ක්වූ අතර එයින් සියයට 97.1ක් හෙවත් රු.9,106,376,617ක් රාජ්‍ය හා අර්ධ රාජ්‍ය ආයතනවලින් ලැබිය යුතු ණය විය. තවද, එම වෙළඳ ණයගැතියන්ගෙන් රු.8,745,480,896 ක් වෛද්‍ය සැපයීම් අංශයෙන් ලැබිය යුතු මුදල් වූ අතර එය මුළු වෙළඳ ණයගැතියන්ගෙන් සියයට 93.2 ක් විය.

- (ආ) වෛද්‍ය සැපයීම් අංශයෙන් අය විය යුතු රු. 8,745,480,896 න් වසර 1 ට වඩා වැඩි ණයගැති ශේෂය රු.2,577,369,588 ක් වූ අතර එහි වසර 05ට වඩා වැඩි ණයගැති ශේෂය රු.746,848,430 ක් විය.
- (ඇ) වෛද්‍ය සැපයීම් අංශය හැර පුද්ගලික, රාජ්‍ය හා අර්ධ රාජ්‍ය ආයතනවලින් අයවිය යුතු රු.630,311,911න් වසර 1 කට වඩා වැඩි ණයගැති ශේෂය රු.23,458,276 ක්ද වසර 5 ට වැඩි ණයගැති ශේෂය රු. 2,296,204 ක් විය.
- (ඈ) 2013 දෙසැම්බර් 31 දිනට ණයගැති ශේෂය තුළ ඇතුළත් පුද්ගලික හා රාජ්‍ය අංශයේ ගනුදෙනුකරුවන් 18 දෙනෙකුගෙන් වසර 02කට පෙර සිට හිඟ හිටව තිබුණු රු.11,837,291 ක ණය මුදලින් කිසිම මුදලක් සමාලෝචිත වර්ෂය අවසානයට අයකර ගැනීමට සංස්ථාවට නොහැකි වී තිබුණි.
- (ඉ) 2003 වර්ෂයේ සිට 2013 දෙසැම්බර් 31 දක්වා කාලපරිච්ඡේදයට අදාළව වෛද්‍ය සැපයීම් අංශයෙන් ගෙවීම් ප්‍රතික්ෂේප කළ රු.763,487,280 ක මුදලින් අදාළ සැපයුම්කරුගෙන් අයකර ගැනීමට හැකිවී තිබුණේ 2013 වර්ෂයට අදාළ රු.138,502,967 ක මුදලින් රු.46,160,533 ක් පමණි.
- (ඊ) 2007 වර්ෂයේ සිට 2011 වර්ෂය දක්වා වූ කාල පරිච්ඡේදය තුළදී ඉන්ඩෙන්ට්ටු 9 කට අදාළ ඖෂධ ආනයනය වෙනුවෙන් සැපයුම්කරුවන්ට ගෙවූ රු. 1,388,839 ක අත්තිකාරම් මුදල් සමාලෝචිත වර්ෂය අවසානයටද අයකර ගැනීමට කටයුතු නොකර සැපයුම්කරුවන්ට ගෙවූ අත්තිකාරම් මුදල් ලෙස ඉදිරියට ගෙනැවිත් තිබුණි.
- (උ) ඖෂධ සංස්ථාවේ ගනුදෙනුකරුවන්ට ඉදිරිපත්කර ඇති බැංකු ඇපකරයේ වටිනාකමට සමානව ණය පහසුකම් ලබාදීම සිදුවූද අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩල තීරණ අනුව තෝරාගත් ගනුදෙනුකරුවන්ට එම සීමාව ඉක්මවා ඇපකරයෙන් සියයට 50 බැගින් නැවත අවස්ථා 2 කදී අතිරේක ණය පහසුකම් ලබා දීම අනුමත කර තිබුණි. බෙදාහරින්නන් 3 දෙනෙකුට රු.10,440,050 ක් ද නියෝජිත ඔසුසල් 05 කට රු. 661,572ක් ද රාජ්‍ය ඔසුසල්වල ගනුදෙනුකරුවන් 74 දෙනෙකුට රු.306,008,863 ක්ද ලෙස අනුමත ණය සීමාව ඉක්මවා ණය ලබාදී තිබුණි. ඉකුත් වර්ෂයට සාපේක්ෂව සමාලෝචිත වර්ෂයේදී එලෙස ලබාදී තිබුණු අතිරේක ණය ප්‍රමාණය රු.299,854,398 ක් හෙවත් සියයට 1738කින් වැඩිවී තිබුණි.
- (ඌ) ඖෂධ මිලදී ගැනීමේදී සැපයුම්කරුවන්ට ගෙවිය යුතු බැංකු බිල්පත් වටිනාකමින් නොගෙවා රඳවා ගත් මුදල සමාලෝචිත වර්ෂය අවසානයට රු. 2,919,970,104 ක් වූ අතර එම ශේෂය තුළ වර්ෂ 05 ඉක්මවූ රු.10,953,252 ක්ද, වර්ෂ 01 සිට වර්ෂ 4 දක්වා වූ රු.289,228,814 ක්ද, වසරකට වඩා අඩු 2,619,788,038 ක්ද විය.

2.2.4 විගණනය සඳහා සාක්ෂි නොවීම

පහත සඳහන් නිරීක්ෂණ කරනු ලැබේ.

- (අ) වෙළඳ ණයගැතියන් 343 දෙනෙකුට අදාළව එකතුව රු. 74,247,428 ක් සහ වෛද්‍ය සැපයීම් අංශයේ රු.866,363,958 කට අදාළ ණයගැති ශේෂ තහවුරු කර ගැනීමට අදාළ සාක්ෂි විගණනයට ඉදිරිපත් නොකෙරුණි.
- (ආ) වෙළඳ ණයහිමියන් 86 දෙනෙකුට අදාළ එකතුව රු.85,595,103 ක් වූ ණයහිමි ශේෂ තහවුරු කර ගැනීමට අදාළ සාක්ෂි විගණනයට ඉදිරිපත් නොකෙරුණි.

2.3 නීති, රීති, රෙගුලාසි හා කළමනාකරණ තීරණවලට අනුකූල නොවීම

නීති, රීති, රෙගුලාසි හා කළමනාකරණ තීරණවලට අනුකූල නොවීමේ අවස්ථා පහත දැක්වේ.

නීති, රීති, රෙගුලාසි හා කළමනාකරණ තීරණවලට යොමුව.	අනුකූල නොවීම
-----	-----
(අ) ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ මුදල් රෙගුලාසි අංක 756	සමාලෝචිත වර්ෂයේදී ප්‍රධාන කාර්යාලයේ ස්ථාවර වත්කම් භෞතික තොග සමීක්ෂණයකට භාජනය කර නොතිබුණි.
(ආ) ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ ආයතන සංග්‍රහයේ VIII පරිච්ඡේදයේ 10.1 ඡේදය හා 1994 ජුනි 04 දිනැති අංක 95 දරණ රාජ්‍ය ව්‍යාපාර වක්‍රලේඛය.	කණිෂ්ඨ විධායක හා විධායක ශ්‍රේණිවල නිලධාරීන්ට නිවාඩු දිනවල පැය 07කට වඩා රාජකාරි කිරීම වෙනුවෙන් 2013 වර්ෂයේදී අවමය රු.1,000 සිට උපරිමය රු. 2,800 බැගින් දීමනා ගෙවීමට මහා භාණ්ඩාගාරයේ අනුමැතිය ලබා ගෙන නොතිබුණි.
(ඇ) 2000 ජනවාරි 31 දිනැති අංක PF/PE/6 දරන රාජ්‍ය මුදල් වක්‍රලේඛය.	වක්‍රලේඛ උපදෙස්වලට පටහැනිව සංස්ථාවේ අරමුදල් වලින් ඉකුත් වර්ෂ හා සමාලෝචිත වර්ෂයේ මාර්තු දක්වා උපයන විට ගෙවීම් බදු සංස්ථා අරමුදලින් ගෙවා තිබුණි. සමාලෝචිත වර්ෂයේ මාර්තු දක්වා ගෙවන ලද මුදල රු.656,188ක් වූ අතර මෙම බදු මුදල් අදාල සේවකයන්ගෙන් අයකර ගැනීමට කටයුතු කර නොතිබුණි.
(ඈ) 2003 ජුනි 02 දිනැති අංක PED/ 12 දරන රාජ්‍ය ව්‍යාපාර දෙපාර්තමේන්තු වක්‍රලේඛය	වක්‍රලේඛය ප්‍රකාරව සමාලෝචිත වර්ෂයේ කෙටුම්පත් වාර්ෂික වාර්තාව මෙම වාර්තාවේ දින දක්වාම විගණකාධිපති වෙත ඉදිරිපත් කර නොතිබුණි.
(ඉ) 2011 පෙබරවාරි 11 දිනැති අංක PED/ 57 දරන රාජ්‍ය ව්‍යාපාර දෙපාර්තමේන්තු වක්‍රලේඛය	මුදල් හා ක්‍රමසම්පාදන අමාත්‍යවරයාගේ අනුමැතියකින් තොරව රු.100,000 ඉක්ම වූ ප්‍රදානයන් හා අනුග්‍රාහකත්ව දීමනා අවස්ථා 16 කදී එකතුව රු.10,323,937ක් රාජ්‍ය නොවන ආයතනයන්ට සමාලෝචිත වර්ෂය තුළදී ගෙවා තිබුණි.

3. මූල්‍ය සමාලෝචනය

3.1 මූල්‍ය ප්‍රතිඵල

ඉදිරිපත් කළ මූල්‍ය ප්‍රකාශන අනුව, 2013 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා සංස්ථාවේ මෙහෙයුම් කටයුතුවල ප්‍රතිඵලය බදුවලට පෙර රු. 777,218,094 ක ශුද්ධ ලාභයක් වූ අතර, එය ඉකුත් වර්ෂය සඳහා බදුවලට පෙර ශුද්ධ ලාභය වූ රු. 497,060,601 සමඟ සැසඳීමේ දී රු.280,157,493ක වැඩිවීමක් පෙන්නුම් කෙරුණි. එහෙත් සමාලෝචිත වර්ෂයේ රු.1,610,642 ක් වූ මූල්‍ය වියදම අඩු

කිරීමට පෙර සංස්ථාව විසින් රු.778,828,736 ක මෙහෙයුම් ලාභයක් උපයා තිබුණු අතර එය පසුගිය වර්ෂයේ මූල්‍ය පිරිවැය අඩු කිරීමට පෙර මෙහෙයුම් ලාභය වූ රු.787,954,653 සමඟ සැසඳීමේදී රු.9,125,917ක මෙහෙයුම් ලාභය අඩුවීමකි. මෙම ශුද්ධ ලාභය සමාලෝචිත වර්ෂයේදී අඩුවීමට බලපෑ හේතූන් ලෙස බොල්ණය ප්‍රතිපාදනය, එකතු කළ අගය මත බද්ද, ජාතිය ගොඩනැගීමේ බද්ද හා තොග අලාභ පසුගිය වර්ෂයට වඩා පිළිවෙලින් රු.143,825,630 ක්, රු.32,967,916 ක්, රු.15,599,262 ක් හා රු.40,528,226 කින් වැඩිවීම බලපා තිබුණි.

3.2 විග්‍රහාත්මක මූල්‍ය සමාලෝචනය

2013 හා 2012 වර්ෂවල තොග පිරිවැටුම් අනුපාත සැසඳීමේදී 0.9 ක වැඩිවීමක් හා තොග පිරිවැටුම් කාලය දින 05 කින් අඩුවී තිබුණි. ණයගැති පිරිවැටුම් අනුපාතය 0.5 කින් අඩුවී තිබුණු අතර ණය එකතු කිරීමේ කාලය දින 34 කින් වැඩිවී තිබුණි. ණයහිමි පිරිවැටුම් අනුපාතය සැසඳීමේදී 1.4ක වැඩිවීමක් තිබුණු අතර ණය ගෙවීම් කාලය දිනකින් අඩුවී තිබුණි.

3.3 ආයතනයට එරෙහිව හෝ ආයතනය විසින් ආරම්භ කර ඇති නෛතික සිද්ධි

බාහිර ආයතන/ පුද්ගලයින් 04 ක් විසින් ටෙන්ඩර් පිරිනැමීම් ක්‍රියාවලිය සම්බන්ධ මූලික අයිතිවාසිකම් කඩවීම, තනතුරින් පහත දැමීම, අසාධු ලේඛන ගතකිරීම් යන කරුණු මත ආයතනයට එරෙහිව අධිකරණවල නඩු 04ක් ගොනුකර තිබුණි. ඒ සම්බන්ධ නඩු වෙනුවෙන් ඉල්ලා ඇති වන්දි මුදල ඇමෙරිකානු ඩොලර් 948,759 ක් විය. ආයතනය විසින් රජයේ මුදල් වංචාකිරීම සම්බන්ධයෙන් බාහිර ආයතන 02කට එරෙහිව රු.4,633,435ක වන්දි ඉල්ලා අධිකරණවල නඩු 02ක් ගොනුකර තිබුණි.

4. මෙහෙයුම් සමාලෝචනය

4.1 මෙහෙයුම් අකාර්යක්ෂමතා

පහත සඳහන් නිරීක්ෂණ කරනු ලැබේ.

(අ) ටෙන්ඩර් අංක DHS/(C)/P/361/2008/09 මගින් Paracetamol Tablets BP 500mg ඒකක මිලියන 650 ක ඇණවුමෙන් 2010 ජුනි මාසයේදී සැපයූ පෙති මිලියන 340 හි වර්ණය වෙනස්වීම මත ඇණවුම් කළ තොගයම අවලංගු කර තිබුණි. සැපයූ තොගයෙන් භාවිතයෙන් ඉවත්කර ගත් පෙති මිලියන 102.14ක් වෙනුවෙන් ඇමෙරිකානු ඩොලර් 232,152කට සමාන රු.30,885,377ක හර පත්‍රයක් 2010 ජූලි 10 දින සැපයුම්කරුට නිකුත්කර තිබුණු අතර නිෂ්පාදනය කර භාර නොගත් ඒකක මිලියන 310හි පිරිවැය වූ ඇමෙරිකානු ඩොලර් 944,261 ක මුදල සැපයුම්කරු සංස්ථාවෙන් 2010 ඔක්තෝබර් 19 දින ඉල්ලා තිබුණි. සැපයීමට ඉතිරිව තිබුණු පෙති මිලියන 310 අවලංගු කිරීම, එම ඖෂධ භාවිතයෙන් ඉවත් කර ගැනීම හා වලංගු ලියාපදිංචිය නොමැතිවීම යන කරුණු සම්බන්ධයෙන් බේරුම්කරණයට පැමිණිල්ලක් 2011 අප්‍රේල් 21 දින සැපයුම්කරු විසින් සංස්ථාවට ඉදිරිපත් කර තිබුණද 2013 දෙසැම්බර් 31 දින වන විටත් එය නිරාකරණය නොවී පැවතුණි. බේරුම්කරණය වෙනුවෙන් ඒ වන විටත් සංස්ථාව රු. 967,309 ක වියදමක් දරා තිබුණි.

(ආ) ඉන්ඩෙන්ට් අංක DHS/P2/267/2004 මගින් Amoxicillin Oral Suspension (BP) 125mg/5ml ඖෂධයෙන් රු.14,529,000ක් වටිනා ඒකක 750,000 ක් මිලදී ගැනීම

සාම්පල් ඉදිරිපත් නොකර අවම මිල ඉදිරිපත් කළ සැපයුම්කරු වූ Maneesh Export India ආයතනයට ඉහත අයිතමයෙන් ඒකක 750,000 ක් රු. 14,529,000 කට සැපයීමේ ටෙන්ඩරය ප්‍රදානය කර තිබුණි. මෙම ඖෂධයේ ජීව කාලය අවසන් වූ පසුව එම ඖෂධය භාවිතයෙන් ඉවත් කරගත් බව සැපයුම්කරුට 2008 අප්‍රේල් 18 දින දන්වා තත්වයෙන්

අසමත් වූ ඒකක 290,464 කට 2008 ජුනි 21 දින අංක 095 දරන හර පත්‍රයෙන් රු. 6,097,058 ක් සැපයුම්කරුගෙන් ඉල්ලා තිබුණද එම මුදල සැපයුම්කරු ගෙවීමට එකඟ නොවීම නිසා 2013 නොවැම්බර් 22 දින හා අංක 686 දරන අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩල රැස්වීමේ තීරණ අංක BP/253/13 පරිදි අය කරගත නොහැකි රු. 6,097,058 ක මුදල පොත් වලින් ලියා හැර තිබුණි.

ටෙන්ඩර් ලියවිලිවල 10 ඡේදයට අනුව තත්ත්වයෙන් අසමත් වීමක් වාර්තා වූ විට ඉතිරි තොග සැපයීම නතර කිරීමට සංස්ථාවට බලය තිබුණද 2005 වර්ෂයේ මාර්තු හා අප්‍රේල් මාස වල නැව් ගත කළ ඒකක 250,000 සම්බන්ධයෙන් එපරිදි කටයුතු කර නොතිබුණි.

(ඇ) සංස්ථාව විසින් අයිරා පහසුකම් ලබා ගැනීම වාර්ෂිකව සිදුකර තිබූ අතර සමාලෝචිත වර්ෂයේදී රු.511,697,230 ක මුදලක් අයිරා පොළී ලෙස ගෙවා තිබූ අතර ඉකුත් වර්ෂයට අදාල බැංකු අයිරා පොළිය රු. 654,794,055ක් විය. තවද, 2012 වර්ෂයේ සිට මහා භාණ්ඩාගාරය විසින් රු.816,942,256 ක මුදලක් ප්‍රතිපූර්ණය කර තිබුණි. මේ හේතුව මත සමාලෝචිත වර්ෂයේ බැංකු අයිරා පොළිය මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල අඩුවෙන් දක්වා තිබුණි.

(ඈ) කල් ඉකුත්වූ හා කල් ඉකුත් නොවූ ඖෂධ ගබඩා කිරීම වෙනුවෙන් කැළණියෙන් හා රත්මලානෙන් කුලියට ලබාගත් ගොඩනැගිලි 4ක් සඳහා සමාලෝචිත වර්ෂයේදී රු.9,552,240 ක මුදලක් ගෙවා තිබුණි. මෙහි ගබඩාකර ඇති කල් ඉකුත්වූ තොග අපහරණය කිරීමට කටයුතු නොකර දීර්ඝ කාලයක් තුළ ගබඩාවේ රඳවාගෙන තිබූ බව විගණනයට නිරීක්ෂණය විය.

(ඉ) වරායේ සිට සංස්ථාවට හා සෞඛ්‍ය අමාත්‍යාංශයට ඖෂධ ප්‍රවාහනය සඳහා පෞද්ගලික බහාලුම් සමාගම්වලින් ලබා ගත් බහාලුම් වෙනුවෙන් 2007 වර්ෂයේ සිට 2010 වර්ෂය දක්වා තැන්පත් කළ රු.2,807,500 ක ආපසු අයකරගත හැකි බහාලුම් තැන්පත් මුදල් 2014 අගෝස්තු 25 දිනය වන විටත් අයකර ගැනීමට කටයුතු කර නොතිබුණි.

(ඊ) වෛද්‍ය සැපයීම් අංශය සඳහා සමාලෝචිත වර්ෂය තුළදී ඇණවුම් කළ ඖෂධ අයිතම 672 කින් ඖෂධ අයිතම 360 කට අදාල ඒකක මිලියන 1,507.1 ක් සැපයීමට සංස්ථාව අපොහොසත් වී තිබූ අතර කිසිදු ඒකකයක් හෝ සැපයීමට නොහැකි වූ ඖෂධ අයිතම 141 කට අදාල ඒකක ප්‍රමාණය මිලියන 342.3 ක් විය.

(උ) ඔසුසල් ක්‍රියාකාරීත්වය

සමාලෝචිත වර්ෂයේ හා ඉකුත් වර්ෂ 04ක ඔසුසල්හි ක්‍රියාකාරීත්වය පිළිබඳ විස්තර පහත පරිදි විය.

	2013	2012	2011	2010	2009
	-----	-----	-----	-----	-----
ක්‍රියාත්මකව පැවති	31	28	25	25	23
ඔසුසල් සංඛ්‍යාව					
පිරිවැටුම රු.මිලියන	2,360.2	2,185.9	1,974.8	1,840.2	1,691.4
මිලදී ගැනීම් දේශීය රු.මිලියන	1,246.9	1,189.8	963.3	918.7	791.7
මිලදී ගැනීම් ආනයනික රු.මිලියන	729.3	718.4	678.8	683.7	677.7

ඉපයු ලාභය රු.මිලියන	90.3	134.1	102.6	96.6	97.4
පාඩු ලැබූ ඔසුසල්	15	10	09	06	04
සංඛ්‍යාව					
ලැබූ පාඩුව රු.මිලියන	20.7	8.1	7.2	7.0	3.8

පහත සඳහන් නිරීක්ෂණ කරනු ලැබේ.

- (i) සමාලෝචිත වර්ෂයේදී සංස්ථාවේ ක්‍රියාකාරී ඔසුසල් 31ක් පැවති අතර ඔසුසල් තුනක් අළුතින් ආරම්භ කර තිබුණි. ඔසුසල් 16 ක ක්‍රියාකාරීත්වය තුලින් සංස්ථාව සමාලෝචිත වර්ෂයේදී රු.110,952,631 ක ලාභයක් උපයා තිබුණි.
- (ii) අළුතින් ඇරඹූ ඔසුසල් 03ද ඇතුළුව ඔසුසල් 15ක් සමාලෝචිත වර්ෂයේදී රු. 20,664,011ක අලාභයක් ලබා තිබුණු අතර, එය පසුගිය වසරෙහි අලාභ ලැබූ ඔසුසල් 10ක අලාභ වටිනාකම වූ රු. 8,073,076 හා සැසඳීමේදී රු.12,590,935 කින් අලාභයේ වැඩිවීමක් පෙන්නුම් කෙරුණි. මෙම ඔසුසල් අලාභ ලැබීම හේතුවෙන් සමාලෝචිත වර්ෂයේ මුළු ශුද්ධ ලාභය රු. 90,288,620 ක් දක්වා අඩුවී තිබුණි.
- (iii) අවිස්සාවේල්ල, අම්පාර, හම්බන්තොට හා මීගොඩ පිහිටි ඔසුසල් සමාලෝචිත වර්ෂයේදී ලබා තිබුණු අලාභය රු.6,202,467ක් වූ අතර එම ඔසුසල් 2011 හා 2012 වර්ෂයන් තුළදීද පිළිවෙලින් රු.1,249,415 ක් හා රු. 1,311,360 ක අලාභ ලබා තිබුණි.
- (iv) ඉහත (iii) හි සඳහන් ඔසුසල් 4ට අමතරව කරාපිටිය, යාපනය, පොලොන්නරුව, පිලියන්දල හා කළුතර පිහිටි ඔසුසල් 05 ද 2012 වර්ෂයේදී හා සමාලෝචිත වර්ෂයේදී අලාභ ලබා තිබුණු අතර එම අලාභයන්හි එකතුව පිළිවෙලින් රු.6,004,788 ක් හා රු. 5,770,330 ක් විය. එයින් යාපනය ඔසුසල 2012 වර්ෂයේදී හා සමාලෝචිත වර්ෂයේදී පිළිවෙලින් රු. 4,142,214 ක හා රු. 4,356,674ක අධික අලාභයක් ලබා තිබුණි.

ඒ අනුව ඉහත (iii) හා (iv) යන කරුණුවලට අනුව අදාල ඔසුසල් දිගින් දිගටම පාඩු ලබන තත්වයක් පෙන්නුම් කරන අතර එම ඔසුසල් 09 විසින් සමාලෝචිත වර්ෂයේදී ලබා තිබුණු රු.11,972,797ක අලාභය ඔසුසල් 15 න් ලැබූ සමස්ථ අලාභයෙන් සියයට 58ක් විය.

4.2 කොන්ත්‍රාත් පරිපාලනයේ අඩුපාඩු

නුගේගොඩ රාජ්‍ය ඔසුසලට තෙමහල් ගොඩනැගිල්ලක් ඉදිකිරීම

දෙහිවල ගල්කිස්ස මහ නගර සභාවට අයත් නුගේගොඩ පිහිටි පර්චස් 5.9 ක ඉඩමක් 2010 දෙසැම්බර් 01 දින සිට 2040 නොවැම්බර් 30 දින දක්වා වර්ෂ 30 කට රු. 8,804,000 ක මුදලක් ගෙවා බදු පදනම යටතේ ලබා ගෙන තෙමහල් ගොඩනැගිල්ලක් ඉදිකර තිබුණි. අවම මිල ඉදිරිපත් කළ කොන්ත්‍රාත් සමාගමකට එකතු කළ අගය මත බදු රහිතව රු. 12,658,559 කට මාස 06 කින් නිම කර භාරදීමේ කොන්දේසිය මත 2011 නොවැම්බර් 18 දින කොන්ත්‍රාත්තුව පිරිනමා තිබූ අතර එකතු කළ අගය මත බදු රහිතව රු. 12,658,559 කට පිරිනැමූ මෙම කොන්ත්‍රාත්තුවේ අමතර වැඩ, ප්‍රමාණපත්‍ර නිවැරදි නොවීම හා මිල උච්චාවචනයන් හේතුවෙන් එහි වටිනාකම එකතු කිරීමේ අගය මත බදු රහිතව රු.16,073,677 ක්වී තිබුණි. තවද, ප්‍රමාණපත්‍ර වැරදි වීම හේතුවෙන් එකඟ වූ කොන්ත්‍රාත් මිලට වඩා වැඩි වූ වටිනාකමට ගෙවීම් කළ හැකිද යන්න පිළිබඳව ඉදිකිරීම් අභ්‍යාස සහ සංවර්ධන ආයතනයෙන් විමසීමට එම ආයතනයට රු.72,800 ක අමතර ගෙවීමක් කිරීමට සංස්ථාවට සිදුවී තිබුණි.

වර්ග අඩි 2,210ක තෙමහල් ගොඩනැගිල්ලක් ඉදිකිරීම සංස්ථාවට නිත්‍යානුකූලව හිමිකමක් නොමැති ඉඩමක සිදුකර තිබුණි.

4.3 කළමනාකරණ අකාර්යක්ෂමතා

පහත සඳහන් නිරීක්ෂණ කරනු ලැබේ.

- (අ) විශේෂ ඇණවුම් ඖෂධ ආනයනය වෙනුවෙන් විවෘත කළ මහජන බැංකුවේ ජංගම ගිණුමක 2012 දෙසැම්බර් 31 දිනට තිබුණු රු. 17,047,540 ක වාසිදායක ශේෂය වසර දෙකක් කිසිම ගනුදෙනුවකින් තොරව සමාලෝචිත වර්ෂය අවසානයටත් පැවතුණි.
- (ආ) 2012 වර්ෂයේ මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල වෛද්‍ය සැපයීම් අංශය වෙනුවෙන් වූ රු.686,191,229 ක මාර්ගස්ථ නොගයෙහි ඇතුළත් පිරිවැය රු. 39,564,102 ක ඖෂධ වෛද්‍ය සැපයීම් අංශයට භාර දුන් බව හඳුනාගත නොහැකිවීම නිසා එම මුදල හා භෞතික තොග සත්‍යාපනයෙන් අනාවරණය වූ රු. 1,020,462 ක තොග උණනාවයද ඇතුළුව එකතුව රු.40,584,564 ක තොග අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලයේ හා භාණ්ඩාගාරයේ අනුමැතියකින් තොරව අලාභ ලෙස කපාහැර තිබුණි.
- (ඇ) හානි වූ ඖෂධ තොග සඳහා රක්ෂණ හිමිකම් වටිනාකම 2003 වර්ෂයේ සිට සමාලෝචිත වර්ෂය දක්වා එකතුව රු. 11,726,967 ක් විය. මේ අතරින් 2003 වර්ෂයේ සිට 2010 වර්ෂය දක්වා සංස්ථාවට අය කර ගැනීමට තිබුණු මුදල රු. 4,063,277ක්වූ අතර දිරිස කාලයක් තිස්සේ මෙම මුදල් අයකර ගැනීමට ප්‍රමාණවත් අවධානයක් යොමුකර නොතිබුණි.
- (ඈ) සංස්ථාව සමඟ වසර 2කට වැඩි කාලයක සිට ගණුදෙනු නොකරන ගණුදෙනුකරුවකුගෙන් අයවිය යුතු රු. 2,368,958 ක් අයකර ගැනීමට නීතිමය ක්‍රියාමාර්ග ගැනීමේ ප්‍රමාදය මාස 07ක් වූ අතර රු.7,301,267ක් අයවිය යුතු තවත් ගණුදෙනුකරුවකුගෙන් එම මුදල් අයකර ගැනීමට 2012 වර්ෂයේදී එන්තර්වාසි යැවූ නමුත් ආයතනය පිහිටි ස්ථානය සොයාගත නොහැකි නිසා නීතිමය ක්‍රියාමාර්ග ගැනීමට නොහැකිවී තිබුණි. ඒ අනුව අදාල මුදල අයකර ගැනීම සඳහා වර්ෂයකට ආසන්න කාලයක් ගතවී තිබුණද ප්‍රමාණවත් ක්‍රියාමාර්ග ගෙන නොතිබුණි.

4.4 හඳුනාගන්නා ලද පාඩු

පහත සඳහන් නිරීක්ෂණ කරනු ලැබේ.

- (අ) විකිණිය නොහැකි ඖෂධ
මූල්‍ය ප්‍රකාශන අනුව අලෙවිය සඳහා 1996 වර්ෂයේ සිට 2012 වර්ෂය දක්වා සංස්ථාව විසින් ගෙන්වූ ඖෂධ වලින් පිරිවැය රු.123,312,460 ක්වූ ඖෂධ හා සමාලෝචිත වර්ෂය තුළදී ගෙන්වූ පිරිවැය රු.42,110,540 ක්වූ ඖෂධ විකිණිය නොහැකි තත්ත්වයට පත්වී තිබූ බැවින් සංස්ථාවට සිදුවී තිබූ පාඩුව රු.165,423,000 ක් විය. විගණන හා කළමනාකරණ කමිටු රැස්වීමට ලබාදුන් භෞතික තොග සත්‍යාපණයේ වාර්තාව අනුව එම තොගයේ වටිනාකම රු.125,933,495 ක් (ඔසුසල් වල තොගයද සමග) වූ අතර පසු කාලීනව විගණනයට ඉදිරිපත් කල තොරතුරු අනුව රු.16,011,626 ක වෙනසට තොරතුරු අනාවරණය වූ නමුත් රු.23,477,879 ක තොග වෙනුවෙන් වෙනසක් තවදුරටත් පැවතුණි.

මේ අනුව හානිවූ තොග භෞතිකව නොපැවතිම තුලින් විකිණීමට නුසුදුසු තොග නැවත වෙළඳපලට නිකුත්වීමේ හැකියාවක් නොපවතින්නේද යන්න විගණනයේදී බැහැර කල නොහැකි විය.

- (ආ) මාර්ගස්ථ තොගය තුළ ඇතුළත් වෛද්‍ය සැපයීම් අංශය විසින් භාරගැනීම ප්‍රතික්ෂේප කරන ලද ඖෂධ හා ශල්‍ය පාරිභෝජන ද්‍රව්‍ය වලට අදාලව වටිනාකම රු.201,499,316 ක අලාභයක් සංස්ථාවට සිදුවී තිබුණි.
- (ඇ) 2006 වර්ෂයේ සිට 2011 වර්ෂය දක්වාම කාලපරිච්ඡේදයට අදාලව විකුණුම් ලෙස තවමත් ගිණුම්ගත නොවූ හා වෛද්‍ය සැපයීම් අංශය ප්‍රතික්ෂේප කළ හරපත් 10කට අදාලව වටිනාකම රු.18,681,006ක තොග අලාභයක් සංස්ථාවට සිදුවී තිබුණි.
- (ඈ) වෛද්‍ය සැපයීම් අංශයේ ගබඩා පහසුකම් නොමැති වීම නිසා එම අංශය භාර නොගත් රු.3,080,334 ක් වටිනා ඖෂධ අයිතම දෙකක ඒකක 473,500 ක් Ceylon Shipping lines yard හි බහාලුම් තුළ තිබී අධික වර්ෂාව හේතුවෙන් ජලයට යටවීමෙන් විනාශ වී තිබුණි. එම ඖෂධ තොගය 2012 ජූනි 01 දින පැවති අංක 668 දරන අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩල රැස්වීමේදී දුන් තීරණය මත විනාශ කර තිබුණි.

මේ සම්බන්ධයෙන් පහත සඳහන් කරුණු අනාවරණය විය.

- (i) ඉන්ඩෙන්ට් අංක DHS/SWW/02/70E/08-09 මගින් ගෙන්වූ Intravenous Cannula Sets නමැති ඖෂධයෙන් රු. 972,418 ක් වටිනා ඒකක 53,500 ක් විනාශ කිරීම වෙනුවෙන් 2011 අගෝස්තු 18 දින වෛද්‍ය සැපයීම් අංශයට රු. 972,418 ක් වටිනා හර පත්‍රයක් නිකුත් කර තිබුණද එම මුදල වෛද්‍ය සැපයීම් අංශය විසින් සංස්ථාවට ගෙවා නොතිබුණි.
- (ii) 2013 ජූලි 24 දින විදේශීය සැපයුම්කරුට සංස්ථාව කළ දැනුම්දීම අනුව Intravenous Cannula Sets නමැති ඖෂධයෙන්, භාවිතයෙන් ඉවත් කළ ඒකක 76,000 සඳහා 2013 අප්‍රේල් 01 දින නිකුත් කළ අංක 000120/2013 දරන හර පත්‍රයේ වටිනාකම වූ රු. 1,308,804 ක මුදල 2014 ජනවාරි මාසය වන විටද සැපයුම්කරු සංස්ථාවට ගෙවා නොතිබුණි.
- (ඉ) 2012 පෙබරවාරි 16 දින සෞඛ්‍ය අමාත්‍යාංශයේ පැවති තාක්ෂණික උපදේශක කමිටු රැස්වීමේදී ඉන්ඩෙන්ට් අංක DHS/P8/298/2012 මගින් ගෙන්වූ රු.577,913ක් වටිනා Lindane Lotion BP/USP 2% නමැති ඖෂධයේ බෝතල් 14,000ක් භාවිතයෙන් ඉවත් කිරීම පිළිබඳව දුන් තීරණයට සැපයුම්කරු එකඟනොවීමෙන් එම බෝතල්වල පිරිවැය සැපයුම්කරුගෙන් අය කර ගැනීමට නොහැකි වීමෙන් සංස්ථාවට අලාභයක් සිදුවී තිබුණි.

4.5 කාර්ය මණ්ඩල පරිපාලනය

පහත සඳහන් නිරීක්ෂණ කරනු ලැබේ.

- (අ) 2013 දෙසැම්බර් 31 දිනට අනුමත කාර්ය මණ්ඩලය 957 ක් වූ අතර එදිනට තරා කාර්ය මණ්ඩලය 821 ක් වූ බැවින් විධායක 13 ක්ද, විධායක නොවන 99 ක්ද, සුළු සේවක 24 ක්ද වශයෙන් එකතු සේවක පුරප්පාඩු සංඛ්‍යාව 136 ක් විය.

(ආ) 1997 ඔක්තෝබර් 24 දිනැති අංක 124 දරන මුදල් හා ක්‍රම සම්පාදන අමාත්‍යාංශයේ චක්‍රලේඛයට පටහැනිව සංස්ථාවේ නිලධාරීන් 04 දෙනෙකු වර්ෂ 01 සිට වර්ෂ 08 දක්වා කාල පරාසයක සිට වැඩ බැලීමට පත් කර තිබුණි.

5. ගිණුම් කටයුතු භාවය සහ යහපාලනය

5.1 ක්‍රියාකාරී සැලැස්ම

ක්‍රියාකාරී සැලැස්මේ ඇතුළත් සමාලෝචිත වර්ෂයේදී සංස්ථාව විසින් ඉටුකළ යුතු ක්‍රියාකාරකම් 05 ක් ඉටුකර ගැනීමට අපොහොසත්ව තිබුණි.

5.2 අයවැය ලේඛනය පාලනය.

සමාලෝචිත වර්ෂයේ අයවැය ලේඛනය සහ සත්‍ය ආදායම් හා වියදම් අතර සියයට 17 සිට සියයට 715 දක්වා පරාසයක විචලනයන් නිරීක්ෂණය වූයෙන් අයවැය ලේඛනය ඵලදායී කළමනාකරණ පාලන කාරකයක් ලෙස යොදාගෙන නොතිබුණි.

5.3 වාර්ෂික වාර්තා සභාගත කිරීම

2012 වාර්ෂික වාර්තාව පාර්ලිමේන්තුවේ සභාගත කර නොතිබුණි.

6. පද්ධති හා පාලනයන්

විගණනයේදී නිරීක්ෂණය වූ පද්ධති හා පාලනයේ අඩුපාඩු වරින් වර සංස්ථාවේ සභාපතිවරයාගේ අවධානයට යොමුකරන ලදී. පහත දැක්වෙන පාලන ක්ෂේත්‍රයන්හි දුර්වලතා කෙරෙහි විශේෂ අවධානය යොමුකළ යුතුවේ.

- (අ) තොග පාලනය
- (ආ) ඔසුසල් පාලනය
- (ඇ) ණය ගැනි හා ණය හිමි පාලනය
- (ඈ) ණය හිමියෝ
- (ඉ) මානව සම්පත් කළමනාකරණය
- (ඊ) අයවැය පාලනය